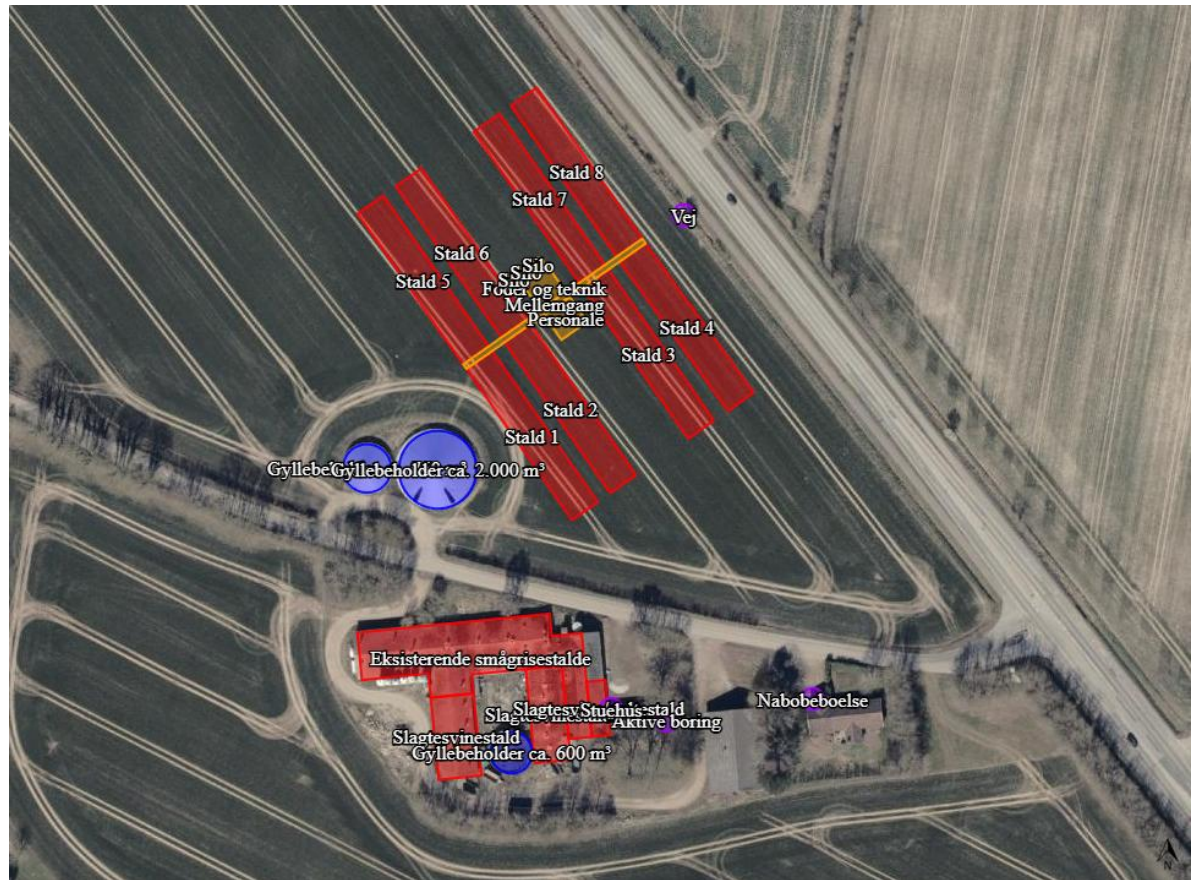

Miljøtilladelse til opførelse af stalde til svineproduktion på Gl. Landevej 24, 6400 Sønderborg

Meddelt d. Klik eller tryk for at angive en dato.

§ 16 b med BAT

Lovbekendtgørelse nr.
1065 af 21. august 2025
om husdyrbrug og
anvendelse af gødning
m.v. med senere
ændringer

Meddelt af Miljø

Sønderborg Kommune

Indhold

Datablad	3
Baggrund og læsevejledning	4
DEL 1- AFGØRELSE	5
1) Kommunens afgørelse	5
2) Baggrund for afgørelse	6
3) Lovgrundlag	7
4) Udnyttelsesfrist	7
5) Retsbeskyttelse	8
6) Vilkår for husdyrbruget jf. § 36	9
DEL 2 – KOMMUNENS VURDERING OG BAGGRUND FOR AFGØRELSE	15
7) Reduktion af ammoniakemission ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik (BAT), § 25 15	
8) Maksimal deposition af ammoniak til kategori 1- og 2-natur, § 26 og § 27 samt påvirkning af bilag IV- arter	15
9) Kommunens vurdering og begrundelse for afgørelse, § 34 stk. 1 (pkt. 1-4), stk. 2 og stk. 3...	16
10) Vurdering af Erhvervsmæssig nødvendighed	20
11) Indretning og drift	21
12) Fastsættelse af vilkår jf. § 36 (pkt 1-6)	23
13) Samlet vurdering	24
14) Offentliggørelse, klagevejledning og underretning	25
15) Kommunens bilag	27
DEL 3 - MILJØANSØGNING	34

Datablad

Husdyrbruget		Konsulent	
Bedrift Cvr	28422628	Konsulent Cvr	21111511
Husdyrbrugets navn	Torben C Lei - Gl. Landevej 24	Konsulent virksomhedsnavn	Spiras
Beliggenhedsadresse	Gl. Landevej 24	Konsulentnavn	Henriette Fries
Postnummer	6400	Konsulentadresse	Niels Bohrs Vej 2
By	Sønderborg	Konsulentpostnummer	6000
Ansøger		Konsulentby	Kolding
Ansøgersnavn	Torben Christensen Lei	Konsulenttelefon	20145333
Ansøgeradresse	Snogbækvej 9	Konsulent-email	hef@spiras.dk
Ansøgerpostnummer	6400	Ejendom	
Ansøgerby	Sønderborg	Ejendomsnummer	10233376
Ansøgertelefon	20286412	CHR numre	49177
Ansøger-email	torben@lei.dk	Matrikler på ejendomsnummer	
		Matrikel: 174 - Stenderup, Nybøl	
		Matrikel: 175 - Stenderup, Nybøl	
		Matrikel: 193 - Ragebøl, Dybbøl	
		Matrikel: 1122 - Sottrup Ejerlav, Sottrup	
		Matrikel: 527 - Sottrup Ejerlav, Sottrup	
		Matrikel: 623 - Sottrup Ejerlav, Sottrup	
		Matrikel: 16b - Sottrup Ejerlav, Sottrup	
Biaktivitet		Ingen	
Tilladelsen er udarbejdet af: Sønderborg Kommune Miljø Teknik, Miljø & Bæredygtighed Rådhusvej 10 6400 Sønderborg		Sagsbehandler: Ann-Kathrin Tessin Sag nr.: 25/17396 KS: VICO	

Baggrund og læsevejledning

Ansøgeren har ansvaret for at udarbejde miljøansøgningen. Vurderingerne af miljøansøgningen er et resultat af en stjernehøring af kommunens relevante afdelinger samt dialog med ansøger i forbindelse med sagsbehandlingen. Materialet danner grundlag for kommunens afgørelse og de stillede vilkår.

Miljøtilladelsen er opdelt i del 1, del 2 og del 3.

Del 1 - Kommunens afgørelse er rammerne for den godkendte produktion beskrevet, baggrund for afgørelsen, og vilkår der er stillet for at sikre, at udvidelsen og produktionen kan foregå uden at miljøet og omgivelserne påvirkes væsentligt.

Del 2 er Kommunens vurdering af det ansøgte og begrundelse for afgørelse og de stillede vilkår, samt en samlet vurdering. Del 2 indeholder også oplysninger om offentlighed, høringer og klagemulighed.

Kommunens vurderinger tager afsæt i den indsendte miljøansøgning og beregningerne i husdyrgodkendelse.dk

Del 3 er en miljøansøgning, som er indsendt af ansøgers konsulent.

DEL 1- AFGØRELSE

1) Kommunens afgørelse

Sønderborg Kommune meddeler miljøtilladelse efter husdyrbruglovens § 16 b på Gl. Landevej 24, matriklerne 623 og 1122, Sottrup Ejerlav, Sottrup til opførelse af stalde og anlæg til svineproduktion med de stillede vilkår.

Miljøtilladelsen omfatter hele husdyrbruget.

Der godkendes følgende produktionsarealer:

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Stald 1	619	Mekanisk ventilation	3 m	(#816828) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	500
Stald 2	619	Mekanisk ventilation	3 m	(#816829) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	500
Stald 3	619	Mekanisk ventilation	3 m	(#816830) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	500
Stald 4	619	Mekanisk ventilation	3 m	(#816831) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	500
Stald 5	619	Mekanisk ventilation	3 m	(#816832) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	500
Stald 6	619	Mekanisk ventilation	3 m	(#816833) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	500
Stald 7	619	Blandet ventilation	3 m	(#816834) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	500
Stald 8	619	Mekanisk ventilation	3 m	(#816835) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	500
Sum						4000

I alt 4.000 m²

De godkendte produktionsarealer i staldanlægget kan med denne miljøtilladelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne.

Der godkendes følgende flexgrupper: Ingen

Der godkendes følgende eksisterende gødningsoptbevaringsareal:

Gyllebeholder 1: 2.000 m³ gødningsoptbevaringsareal til flydende husdyrgødning med teltoverdækning

Gyllebeholder 2: 750 m³ gødningsoptbevaringsareal til flydende husdyrgødning med teltoverdækning

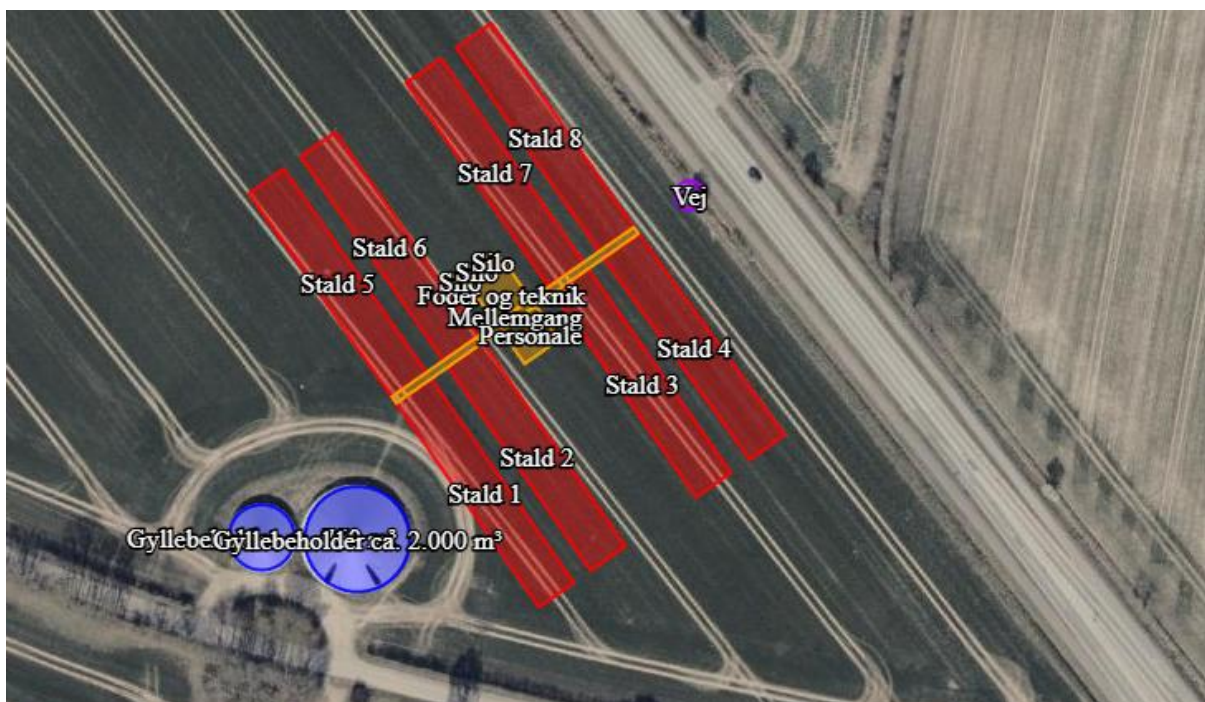
Der godkendes følgende projekterede anlæg:

Opførelse af nye stalde på matrikel 1122, Sottrup ejerlav, Sottrup

- I alt 8 rundbuehaller (stalde) med en størrelse på 10,3 x 60,135 meter og en kiphøjde på 5,08 m
- personalefaciliteter
- foderrum

Andre godkendelsespligtige driftsbygninger, anlæg, m.v.

- 3 siloer med en max højde på 12 meter
- Udleveringsrampe

Figur 1. Oversigtskort over produktionsarealer (rød) og gødningsopbevaringsanlæg (blå) og andre driftsbygninger (gul)

1.1. Dispensation

Der er ingen dispensationer i forbindelse med denne tilladelse.

2) Baggrund for afgørelse

Sønderborg Kommune har den 02-10-2025 modtaget en ansøgning om miljøtilladelse af husdyrbruget på Gl. Landevej 24, 6400 Sønderborg.

Ansøger har et ønske om at samle hele sin produktion af smågrise på én ejendom for at skabe en mere effektiv og overskuelig drift. De nuværende nedslidte bygninger på Gl. Landevej kan ikke rumme alle smågrisene, og det er derfor nødvendigt at etablere et nyt byggeri for at opfylde dette behov.

Det eksisterende staldanlæg på Gl. Landevej 24 fremstår i en meget nedslidt stand. Taget er utæt, hvilket har medført fugtskader og forringet indeklimaet i staldene. Sidste år blev en del elkabler og hovedkablet til ejendommen stjålet, så pt er der ingen strøm i driftsbygningerne.

Bygningen har gennemgået 3-4 større ombygninger gennem årene. Disse mange ombygninger har resulteret i et uensartet udtryk med 6-7 forskellige loftshøjder, hvilket gør

en renovering vanskelig. Samlet set bærer staldene præg af mange tilpasninger og manglende opdateringer, hvilket understreger behovet for nyt byggeri, hvis der skal være dyr på ejendommen.

Ansøger ønsker derfor at bygge 8 nye rundbuehaller til smågrise på selv samme side som gyllebeholderne, på matr. 1122, Sottrup Ejerslev, Sottrup.

Sønderborg Kommune meddeler tilladelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Sønderborg Kommune vurderer, at miljøtilladelsen - med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget - sikrer, at husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet eller andre væsentlige gener.

Tilladelsen er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i ansøgningsmaterialet, skema 251096 version 4 og miljøansøgningen i del 3. I bilag 1 og del 2 ses en oversigt over versionshistorikken, og hvilke ændringer der er blevet foretaget som følge af Kommunens sagsbehandling.

Sønderborg Kommune og konsulenten på ansøgningen har haft en dialog omkring ansøgningen, hvilket har resulteret i ændringer i det ansøgte. Dialogen har primært været vedrørende udformningen af beplantningen rundt om produktionsanlægget. Sønderborg Kommune har ikke haft yderligere bemærkninger til beskrivelserne i miljøansøgningen.

3) Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i *bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.* (husdyrbrugloven) med tilhørende *bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug*, samt miljøstyrelsens vejledning om miljøregulering af husdyrhold.

Miljøtilladelsen er kun en del af det retsgrundlag som husdyrproduktionen er underlagt.

Husdyrbruget har en ammoniakimmission på mere end 750 kg NH₃/år og er derfor omfattet af husdyrbruglovens § 16 b. Sønderborg Kommune er tilsynsmyndighed.

4) Udnyttelsesfrist

Miljøtilladelsen skal være udnyttet inden 6 år fra tilladelsen er meddelt. Tilladelsen anses som udnyttet, når byggeriet er færdigmeldt. Hvis tilladelsen eller tilladelsen kun er udnyttet delvist, bortfalder den del, der ikke er udnyttet.

5) Andre tilladelser og dispensationer

Sønderborg Kommune gør opmærksom på, at den meddelte tilladelse udelukkende omfatter forholdet til miljølovgivningen. Der skal derfor evt. søges om en separat byggetilladelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand eller lignende hos Sønderborg Kommune.

Der skal søges om udledningstilladelse til tag og overfladevand fra de nye stalde. De nye stalde og øvrige driftsanlæg kræver byggetilladelse. Derudover kræver projektet en ny indvindingstilladelse fra Sønderborg Kommune.

6) Retsbeskyttelse

Med denne miljøtilladelse følger der 8 års retsbeskyttelse af husdyrbrugets indretning.

Ann-Kathrin Tessin

Miljø

Sønderborg Kommune

7) Vilkår for husdyrbruget

Vilkårene i denne miljøtilladelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor miljøtilladelsen udnyttes.

Vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Denne miljøtilladelse meddeles på nedenstående vilkår. Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, som generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for tilladelsen.

Generelle vilkår

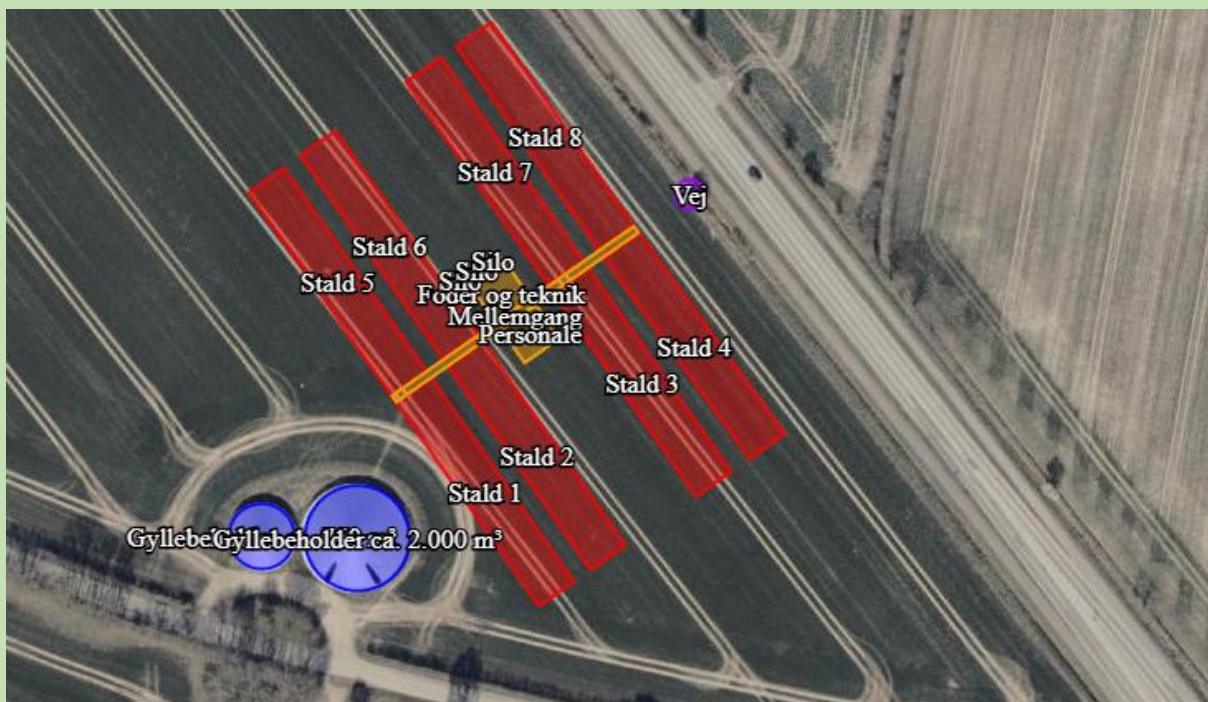
- 1) Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet i husdyrgodkendelse.dk skema nr. 251096 version 4.
- 2) Miljøtilladelsen skal altid være at finde på ejendommen, enten udskrevet eller digitalt. Indholdet skal være driftsleder bekendt. Relevante vilkår i miljøtilladelsen skal være medarbejderne bekendt

Produktionsareal

- 3) Stalde, produktionsarealer og produktionstype skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel A, dyrene skal være placeret i de med rødt markerede stalde, se figur A. Der godkendes i alt 4.000 m² produktionsareal.

Tabel A. Stalde, produktionsareal og produktionstype

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Stald 1	619	Mekanisk ventilation	3 m	(#816828) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	500
Stald 2	619	Mekanisk ventilation	3 m	(#816829) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	500
Stald 3	619	Mekanisk ventilation	3 m	(#816830) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	500
Stald 4	619	Mekanisk ventilation	3 m	(#816831) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	500
Stald 5	619	Mekanisk ventilation	3 m	(#816832) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	500
Stald 6	619	Mekanisk ventilation	3 m	(#816833) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	500
Stald 7	619	Blandet ventilation	3 m	(#816834) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	500
Stald 8	619	Mekanisk ventilation	3 m	(#816835) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	500
Sum						4000

Figur A. Oversigt over ejendommens produktionsanlæg

Placering og udformning af bebyggelse samt beplantning

- 4) De nye stalde og anlæg skal opføres i overensstemmelse med beskrivelserne i miljøansøgningen.
- 5) Der skal etableres og opretholdes et tre-, og to-rækket beplantningsbælte til afskærmning omkring anlæggene, som vist på principskitse figur B

- 6) Beplantningsbæltet skal være etableret senest 1 år efter byggeriet er taget i brug.
- 7) Skulle over 50 procent af planterne i beplantningen gå ud pga. manglende vedligehold, sygdom og lignende, inden den blivende beplantning har etableret sig, skal der ske en fuld genplantning, så beplantningen kommer til at virke afskærmende, rumdannende og skalaformidlende efter hensigten.

Egenkontrol

Ressourceforbrug

- 8) Vand- og elforbrug, og hvad der evt. er foretaget for at reducere det, skal registreres årligt.

Ressourceforbrug

- 9) Der skal installeres et vandur til måling af det reelle forbrug af vand til husdyrbruget fra drikkevandsboringen.
- 10) Hvis husdyrbrugets vandforbrug har væsentlige udsving, skal ejer sende en redegørelse til miljømyndigheden. Redegørelsen skal indeholde en beskrivelse af, hvad der ligger til grund for udsvinget, og hvilke tiltag der sættes i værk for at reducere vandforbruget.
- 11) Senest hvert 6. år efter tilladelsen er taget i brug, skal ejer kunne redegøre for, hvilke energibesparende tiltag der er mulige, og hvilke han agter at gennemføre, med henblik på at optimere energiforbruget.

Håndtering af husdyrgødning

- 12) Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne. Inden udpumpning af gylle fra staldene skal det sikres, at gyllebeholderne kan rumme den udpumpede mængde gylle.
- 13) Påfyldning af gylle til vogn skal ske på støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter periode med daglig påfyldning af gylle er afsluttet. Hvis påfyldningen af gylle sker med selvlæssende fyldetårn eller tilsvarende metode til at undgå spild, er der ikke krav om påfyldeplads.

Miljøteknologi – Teltoverdækning

- 14) Gyllebeholderen på 750 m³ skal forsynes med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt.
- 15) Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.
- 16) Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen.
- 17) Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.

Øvrige emissioner (lugt, støj, lys og støv)

Lugt

- 18) Ejendommen og dens omgivelser skal drives og renholdes således, at lugtgener så vidt muligt begrænses. Der skal opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres, at overflader holdes rene og tørre.

Støj

- 19) Bidraget fra landbruget, med adressen Gl. Landevej 24, 6400 Sønderborg, til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A), må i det åbne land, i byzone og ved samlet bebyggelse ikke overskride følgende værdier, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder":

	Mandag - fredag kl. 07.00 - 18.00 Lørdag kl. 07.00 - 14.00	Mandag - fredag kl. 18.00 - 22.00 Lørdag kl. 14.00 - 22.00 Søn og helligdag kl. 07.00 - 22.00	Alle dage kl. 22.00 – 07.00
	dB(A)	dB(A)	dB(A)
Det åbne land	55	45	40
Byzone	45	40	35
Samlet bebyggelse	45	40	35

Tabel B. Støjgrænser

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A)

Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser.

Støjgrænserne må i det åbne land ikke overskrides ved nærmeste nabos udendørs opholdsarealer, maks. 15 m fra beboelsen. Støjgrænserne må i samlet bebyggelse og byzone ikke overskrides noget sted i området.

I forbindelse med høst og korntørring kan grænseværdien om aftenen forhøjes med 5 dB(A) i høstperioden, dog i højst 6 uger.

Hvis tilsynsmyndigheden, på baggrund af en orienterende støjmåling, finder det nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de i vilkåret fastsatte støjgrænser overholdes. Tilsynsmyndigheden kan dog kun kræve dette dokumenteret en gang årligt.

Målingerne/beregningerne skal være en "Miljømåling – ekstern støj", og skal udføres af en person eller firma, som findes på Miljøstyrelsens sidste reviderede liste over

firmaer/personer, der er godkendte til at udføre en "Miljømåling – ekstern støj".
Udgifterne til støjmålingen afholdes af husdyrbruget.

Lys

- 20) Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.

Støv

- 21) Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.
Vurderingen foretages af tilsynsmyndigheden.

Fluer og skadedyr

- 22) Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning, m.v. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.). Stalde, lagre og andre anlæg skal holdes i forsvarlig rottesikret stand, m.v. med henblik på at forhindre levemuligheder for rotter.
- 23) Der skal overalt på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Reststoffer, affald og naturressourcer

Spildevand

- 24) Vask af maskiner, redskaber og transportvogne skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevand til opsamlingsbeholder. Alternativt kan rengøringen foregå på arealer, hvor der er vegetation.

Olie og diesel

- 25) Tankning af diesel skal ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således, at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Tankningen skal ske under opsyn.

Kemikalier og andre stoffer

- 26) Kemikalier, rengøringsmidler, medicin, foderstoffer m.v., skal opbevares således, at de ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der sker udslip.

DEL 2 – KOMMUNENS VURDERING OG BAGGRUND FOR AFGØRELSE

8) Reduktion af ammoniakemission ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik (BAT)

Anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) i forhold til ammoniak- og lugtemission fra anlægget er omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniakemission, der må komme fra husdyrbruget. I det digitale ansøgningsskema (nr. 251096) fra husdyrgodkendelse.dk ses, at det samlede BAT krav er på 2.516 kg N pr. år, og den faktiske ammoniakemission fra husdyrbruget er på 2.482 kg N pr. år. Teltoverdækningen på gyllebeholderen på 750 m³ anvendes som miljøteknologi for ammoniakreduktion. Det skal bemærkes, at teltoverdækningen på den store beholder på 2.000 m³ ikke vil blive benyttet som et ammoniakreducerende tiltag, da kravene til ammoniakpåvirkning af natur samt BAT-kriterierne allerede er opfyldt i denne ansøgning.

Sønderborg Kommune vurderer, på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten og beregningerne i husdyrgodkendelse.dk, at der anvendes BAT i forhold til ammoniakemission.

9) Maksimal deposition af ammoniak til kategori 1- og 2-natur, samt påvirkning af bilag IV- arter

Kommunalbestyrelsen skal ved godkendelse og tilladelse til etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug sikre, at kravene om totaldeposition for ammoniak efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Sønderborg Kommune vurderer, på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøansøgningens afsnit 2.5, at ansøgningen overholder alle krav i forhold til påvirkning af kategori 1, 2 og 3 natur, ligesom det vurderes, at der ikke vil ske en tilstandsændring af naturområder, der er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Ligeledes vurderes det, at projektet ikke medfører ændringer, der påvirker eventuelle bilag IV-arter eller deres levesteder væsentligt.

10) Kommunens vurdering og begrundelse for afgørelse

10.1. Landskabelige værdier

Husdyrbruget ligger i landzone uden for lokal- eller kommuneplanlagte områder. Det nærmeste lokalplanområde er beliggende ca. 655 m mod syd: Lokalplan 4.12-1 Ragebøl Erhvervspark. Nærmeste byzone er Ragebøl, som er beliggende ca. 655 m mod syd.

Ansøger ønsker at opføre 8 rundbuehaller i tilknytning til de eksisterende gyllebeholdere. De ønskede rundbuehaller har en byggehøjde på 5,08 meter, mens afkasthøjden – hvor ventilationsafkastet er placeret – når op på 6,19 meter. Hallerne har en karakteristisk buet tagkonstruktion. I forbindelse med udleveringen mod vest vil der blive opført tre siloer på max 12 meter.

Anlægget forventes placeret i kote 22,5, hvilket betyder, at der vil ske en mindre udligning af terrænet, så det tilpasses denne højde. Den eksisterende terrænprofil vil dermed blive reguleret, og eventuelle niveauforskelle udjævnes.

Terrænet udjævnes kun inden for byggefeltet samt det ubebyggede areal/ trekanten mellem Aabenraavej og Gl. Landevej.

Ejendommens landskabelige forhold, fremgår af Miljøansøgningens afsnit 2.4.

I nedenstående skema opsummeres generelle forhold for projektets placering.

Emne	Beskrivelse
Zonestatus	Landzone
Lokalplan og kommuneplanramme	Ingen
Bygge- og beskyttelseslinjer	Ingen. Der er dog en vejbyggelinje mod øst, som ansøger skal være opmærksom på.
Fredning og kulturarv	Ingen
Landskabelige udpegninger i kommuneplanen	Projektet er ikke beliggende indenfor landskabelige udpegninger.
Landskabstype	Bølget stordriftsflade
Uddrag af landskabskarakteranalysen	Indenfor karakterområde 1 Sundeved Dallandskab <i>"Karakterområdet har som udgangspunkt begrænset kapacitet til store tekniske anlæg, pga. landskabets orientering mod kysten og landskabets overvejende lille skala. Indpasning i dette landskab betyder, at bebyggelsesstrukturen respekteres, dvs. at der ikke sker udflytning af landbrug i den vestlige og østlige del af området. Dvs. at store tekniske anlæg ikke placeres i småskalalandskabet."</i> <i>"Uden for landsbyerne bør nyt byggeri begrænses af hensyn til landskabets i høj grad intakte bebyggelsesstruktur. Ved om- eller tilbygning bør der lægges stor vægt på, at byggeriet fortsat fremstår egnskarakteristisk og tilpasset det omgivende landskab."</i>

	<u>Skala og kompleksitet</u> <i>"De karaktergivende landskabstræk i form af et storbakket terræn, variationen mellem dyrkede marker, små skove, hegn og dalstrøg med natur- og ekstensivt dyrkede arealer giver landskabet en sammensat karakter, der kan betragtes som en mosaik af disse elementer. Landskabets skala er lille til middel, hvilket afspejles i markstørrelserne, skovområderne og bebyggelsesstrukturen, der uden for landsbyerne især tegnes af husmandssteder samt små og mellemstore gårde."</i>
--	---

Kommunens vurdering

Det ansøgte placeres ved to eksisterende gyllebeholdere. Det vurderes dog ikke, at det ansøgte er 'beliggende i tilknytning', da gyllebeholdere betegnes som tekniske anlæg.

Det ansøgte placeres på en eksisterende mark ud til Aabenraavej, nord for den eksisterende landbrugsejendom på Gl. Landevej 24. Landskabet fremstår som et storbakket terræn med store markflader og få levende hegn og skove. Mod nordvest, hen over de åbne marker, ses Vester Sottrup Kirke fra Aabenraavej.

De eksisterende træer rundt om det eksisterende landbrugsbyggeri, som planlægges nedrevet, har en skalaformidlende karakter, som formidler skalaen mellem landbrugsbyggeriet og det forholdsvis åbne landskab bestående af simple hegnstrukturer.

Det vurderes samlet set, at det ansøgte, vil medføre en væsentlig negativ landskabelig påvirkning, da bygningerne vil være synlige over lange afstande, da de store markflader med få levende hegn ikke har en væsentlig afskærmende effekt, og da der ansøges om en stor bygningsmasse.

Det vurderes dog, at der med afværgeforanstaltninger i form af beplantning, som beskrevet under vilkårsdelen, ikke er tale om en væsentlig negativ landskabelig påvirkning. Det ansøgte vil dog påvirke særligt indsigten til Vester Sottrup Kirke, men da det ansøgte, ikke er beliggende indenfor kirkelandskabet, vurderes påvirkningen ikke at være væsentligt negativ. Kirken vil fortsat kunne ses i det åbne landskab, når man kører på Aabenraavej, og kommer nord for det ansøgte.

Uden beplantning vurderes projektet at medføre en væsentlig negativ landskabelig påvirkning. Med den krævede beplantning vurderes påvirkningen ikke at være væsentlig.

På baggrund af ovenstående landskabelige vurdering, stiller Sønderborg Kommune vilkår om, at der skal etableres en beplantning som består af tre-, og to-rækket hegn, som illustreret på kortet herunder.

Grundet en vejbyggelinje ved Aabenraavej vil der langs bygningerne blive etableret et to-rækket hegn, på et begrænset areal. Den resterende afskærmende beplantning vil blive etableret som et tre-rækket hegn. Beplantning vil afskærme alle bygninger, inklusiv siloer og eksisterende gyllebeholdere.

Etableringen af beplantningen er nødvendig for at skabe en skalaformidlende, afskærmende og rumdannende effekt mellem bebyggelsen og det omgivende landskab.

En vejledning til beplantning kan ses i Kommunens bilag 2.

Støder man på arkæologiske levn under anlægsarbejdet, skal Museum Sønderjylland – Arkæologi Haderslev, Dalgade 7, 6100 Haderslev straks tilkaldes på telefon 65 37 08 01 eller e-mail planer@msj.dk, og arbejdet skal indstilles i det omfang det berører fortidsmindet. Jævnfør museumslovens § 27.

10.2. Natur og bilag IV –arter

Sønderborg Kommune vurderer, på baggrund af beskrivelserne i miljøansøgningens afsnit 2.5.1, at ansøgningen overholder alle krav i forhold til påvirkning af kategori 1, 2 og 3 natur, ligesom det vurderes, at der ikke vil ske en tilstandsændring af naturområder, der er

beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Ligeledes vurderes det, at projektet ikke medfører ændringer, der påvirker eventuelle bilag IV-arter eller deres levesteder væsentligt.

10.3. Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand

Sønderborg Kommune vurderer, på baggrund af beskrivelserne i miljøansøgningen, at det ansøgte projekt ikke indebærer væsentlig virkning på jordarealer, jordbund eller vandforekomster.

10.4. Øvrige emissioner og gener

Lugt for omboende

Beregningerne i husdyrgodkendelse.dk, miljøansøgningens afsnit 2.6 viser, at alle geneafstande er overholdt.

Lys

Det vurderes ud fra miljøansøgningens afsnit 2.7.3, at belysning ikke kan påvirke nærmeste naboer væsentligt, pga. placering og afstanden til naboerne, og da der kun vil blive opsat mindre udvendig belysning på driftsbygningerne på ejendommen.

Støv

Sønderborg Kommune vurderer, ud fra miljøansøgningens afsnit 2.7.2, at der praktiseres BAT på støvemissioner, idet al fodring foregår indendørs og i lukkede systemer.

Støj

Sønderborg Kommune vurderer, ud fra miljøansøgningens afsnit 2.7.1, at der praktiseres BAT på støjgener. Der leveres færdigfoder, og transporter vil som udgangspunkt ske i hverdagene i tidsrummet fra 7.00 til 17.00.

Døde dyr

Sønderborg Kommune vurderer, ud fra afsnit 2.7.7 i miljøansøgningen, at opbevaring af døde dyr opfylder BAT.

Skadedyr

De beskrevne bekæmpelsestiltag under punkt 2.7.4 i miljøansøgningen vurderes at være tilstrækkelige til, at der ikke er risiko for gener fra skadedyr eller menneskers sundhed.

Transporter

Transporter er beskrevet i miljøansøgningens afsnit 2.7.5. Tunge transporter sker typisk i tidsrummet 07.00-17.00 på hverdage. Herudover er der kørsel med personbiler.

Antallet af transporter er i ansøgt drift skønnet til 702 pr. år, dvs. ca. 1,9 transporter pr. dag, hvilket ikke kan antages at afvige fra, hvad der må forventes i landzone, og vurderes ikke at indebære en væsentlig miljømæssig gene for de omkringboende. Hertil kommer, at der på husdyrbruget er gode til- og frakørselsforhold, og at transporterne forudsættes i videst muligt

omfang at foregå inden for normal arbejdstid, om end kørsel i aften- og natteperioden kan forekomme.

Samlet vurdering

Sønderborg Kommune vurderer på baggrund af den store afstand til nabobeboelser, og de beskrevne tiltag for begrænsningen af gener og emissioner, at der ikke vil forekomme væsentlige gener for omgivelserne.

10.5. Etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget inden for de seneste 8 år

Ud fra oplysningerne om størrelsen af produktionsarealerne, dyre- og gulvtype i ansøgt drift, nudrift og 8-års drift beregnes husdyrbrugets ammoniakemission i de tre driftssituationer. Tabel 1 viser den samlede ammoniakemission fra det ansøgte projekt, og meremissionen der kommer fra husdyrbruget i forhold til 8 års driften og nudriften.

Samlet emission: 2482,4 (kg NH ₃ -N/år)	Meremission (8 års-drift): 2142,5 (kg NH ₃ -N/år)	Meremission (nudrift): 2142,5 (kg NH ₃ -N/år)
---	---	---

Tabel 1. Ammoniakemission i de 3 drifter (udklip fra husdyrgodkendelse.dk)

8 års drift og nudrift

Den 6. juni 2012 blev der meddelt tilladelse til en anmeldelse om udvidelse af dyreholdet i de eksisterende bygninger. Tilladelsen omfattede en udvidelse til 17.000 smågrise 7,2–33 kg og 2.928 slagtesvin 33–107 kg. Jf. CHR er dyreholdet ophørt på ejendommen den 22. maj 2023. I ansøgningsprocessen er det aftalt mellem ansøger og kommunen, at dyreholdet er sat til 0 til nu- og 8-årsdriften, da det eksisterende husdyranlæg ikke kommer i brug igen.

Ansøgt drift

Der søges om etablering af i alt 8 stalde, hvor hver stald indeholder 46 stier med et areal på 10,44 m² pr. sti. Derudover ønskes der 6 stier med et areal på 1,398 x 1,6 meter, hvilket giver 2,24 m² pr. sti, samt to stier på 0,830 x 2,796 meter, hvilket svarer til 2,32 m² pr. sti. Disse arealer er beregnet ud fra staldtegninger og indgår i den samlede opgørelse af produktionsarealerne.

11) Vurdering af erhvervsmæssig nødvendighed

Sønderborg Kommune vurderer, at miljøtilladelse til at opføre nye smågrisestalde med tilhørende siloer og personalefaciliteter, anses at være erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens fremtidige drift som landbrugsejendom.

12) Indretning og drift

12.1. Anvendelse af BAT

BAT er en fællesbetegnelse for teknik, som kan begrænse forurening fra stalde eller lager. Teknik, der har opnået betegnelsen BAT, er også vurderet med hensyn til miljø, økonomi (hvis nybyggeri) og dyrevelfærd.

Ejendommens BAT-redegørelse kan ses i en uddybet form i miljøansøgningens afsnit 2.9.

Kommunens vurdering

Det samlede BAT-krav for stalde og lagre er i Husdyrgodkendelse.dk beregnet til 2.516 kg NH₃-N/år og ammoniakemissionen er på 2.482 kg NH₃-N/år. Dermed er det vejledende emissionsniveau overholdt.

12.2. Udnyttelse af energi- og råvareforbruget

Af miljøansøgningens afsnit 2.8.2-2.8.5 fremgår ejendommens forbrug af råvarer. Ejendommen får vand fra egen boring. Vandforsyningen til smågrisene skal fremover stamme fra egen boring. Indvindingstilladelsen til drikkevand og øvrige til dyrene på ejendommen vurderes ikke til at kunne dække vandbehovet. Der er derfor behov for at søge en ny indvindingstilladelse ved Sønderborg Kommune.

Der vil blive benyttet el til belysning, ventilation og gyllepumper.

Foderet består primært af eget og indkøbt foder og mineraler. Foderforbruget er tilpasset den enkelte dyretype, hvorfor der kun benyttes den mængde der er behov for, og foderspild derfor er minimalt.

Kommunens vurdering

Kommunen vurderer, at det angivne forbrug af råvarer svarer til en ejendom med den angivne produktion og driftsform.

12.3. Håndtering af affald

Typer af affald er beskrevet i miljøansøgningens afsnit 2.8.1.

Husdyrbruget skal sortere sit affald og sikre, at mest muligt affald bliver sorteret fra til genbrug, genanvendelse og anden endelig materialenyttiggørelse. Affald som ikke kan genanvendes skal håndteres som forbrændingseget, deponeringseget eller farligt affald i henhold til Sønderborg Kommunes regulativ for erhvervsaffald.

Sønderborg Kommune har indført en obligatorisk henteordning for virksomheders farlige affald (Sonfor-Kemi). Det er muligt at benytte en privat indsamlingsordning for farligt affald, men virksomheder der vælger en privat løsning, skal søge om fritagelse fra den kommunale ordning på kommunens hjemmeside. Tilmelding til Sonfor-Kemis ordning for husdyrbrug skal ske på www.sonfor.dk/serviceordning/

Husdyrbruget skal håndtere sit affald efter reglerne i affaldsbekendtgørelsen og affaldsaktørbekendtgørelsen. Det betyder, at husdyrbruget skal sortere sit erhvervsaffald og aflevere det til en godkendt affaldsmottager med henblik på genbrug, genanvendelse eller anvendelse til anden endelig materialenyttiggørelse.

Ifølge affaldsbekendtgørelsen defineres erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse som værende:

- Glasaffald
- Metalaffald
- Plastaffald
- Papiraffald
- Papaffald
- Træaffald
- Genanvendeligt farligt affald, herunder batterier og elektronik
- Genanvendeligt PVC-affald
- Andet affald, der er egnet til materialenyttiggørelse, fx byggeaffald og have-/parkaffald.

Husdyrbruget skal sikre en høj reel genanvendelse af affaldet og skal på anmodning fra kommunen kunne dokumentere, at affaldet bliver leveret til et godkendt affaldshåndteringsanlæg, som sikrer, at de enkelte affaldsfraktioner reelt bliver forberedt med henblik på genbrug eller genanvendt. Dokumentationen kan være fra behandlingsanlægget.

Ovenstående findes i affaldsbekendtgørelsen.

Virksomheder kan aflevere affaldet til:

- Et genanvendelsesanlæg eller et anlæg, som forbereder affald til genbrug, der er registreret i Affaldsregistret.
- En indsamlingsvirksomhed, der er registreret i Affaldsregistret.
- En virksomhed, som kan undlade at lade sig registrere efter bekendtgørelse om Affaldsregistret og om godkendelse som indsamlingsvirksomhed.
- Et kommunalt behandlingsanlæg, der er registreret i Affaldsregistret.
- En kommunal genbrugsplads eller en kommunal ordning efter affaldsaktørbekendtgørelsen.
- En frivillig tilbagetagningsordning, jf. affaldsbekendtgørelsen.

Du kan læse mere i affaldsaktørbekendtgørelsen.

Sønderborg Kommune vurderer, at husdyrbrug kan producere farligt affald, herunder for eksempel:

- Oliefiltre
- Batterier
- Spildolie
- Pesticider
- Spraydåser
- Kanyler
- Kemikalierester
- Rester af kunstgødning
- Giftrester (også rottegift)
- Medicinrester
- Lysstofrør

Opbevaring af farligt affald kan udgøre en miljørisiko.

Kommunens vurdering

Ejendommen er omfattet af § 16 b og er derfor omfattet af miljøministeriets affaldsregulering og Sønderborg Kommunes til enhver tid gældende affaldsregulativ for erhvervsaffald. Husdyrbruget skal derfor også være tilknyttet kommunens ordning for håndtering af farligt affald eller have aftale med en anden godkendt indsamler eller behandlingsanlæg, såfremt der opstår farligt affald på husdyrbruget.

Der stilles ikke yderligere vilkår.

13) Fastsættelse af vilkår

Kommunen skal på grundlag af vurderingen af den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet fastsætte vilkår for at sikre, at udvidelsen og produktionen kan foregå uden, at miljøet og omgivelserne påvirkes væsentligt. Godkendelser og tilladelser skal i alle tilfælde indeholde de vilkår, som er nævnt i nr. 1-6.

13.1. Produktionsarealets størrelse i m² med angivelse af dyrearter og dyretyper, staldsystemer og teknologi

Der stilles vilkår til produktionsarealerne for at sikre, at produktionen foretages som beskrevet.

13.2. Anvendelse af ammoniakreducerende virkemidler

Teltoverdækningen på den lille gyllebeholder anvendes som ammoniakreducerende virkemiddel.

13.3. Anvendelse af ammoniakreducerende virkemidler der ikke findes på teknologilisten

Anvendes ikke.

13.4. Anvendelse af lugtreducerende virkemidler der ikke findes på teknologilisten

Ikke beskrevet i ansøgning og derfor ikke vurderet.

13.5. Placering og udformning af ny bebyggelse (pkt. 5)

Der stilles vilkår til at de nye stalde og anlæg opføres som beskrevet i miljøansøgningen, vilkår 4.

13.6. Beplantning om ny bebyggelse (pkt. 6)

Der stilles vilkår til beplantning rundt om det nye produktionsanlæg, vilkår 5, 6 og 7.

13.7. Ressourceforbrug

Der stilles vilkår til energi- og vandforbruget, vilkår 8, 10 og 11.

Drikkevandsforsyningen sker via egen boring, og der stilles vilkår til etablering af vandur så det faktiske vandforbrug til produktionen fremover kan registreres. Der stilles vilkår til aflæsning hver 6. måned, for at sikre at unødigt vandspild opdages og eventuelt behov for øget vandindvinding kan ansøges hurtigst muligt, vilkår 9.

14) Samlet vurdering

På baggrund af de stillede vilkår og ovenstående begrundelse for og særkender på husdyrbruget, er det Sønderborg Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt overholder anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at projektet ikke indebærer væsentlige indvirkninger på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- Landskabelige værdier
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning

- Jord, grundvand og overfladevand
- Lugt-, Ammoniak-, støj-, rystelser-, støv-, flue-, transport-, og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion mv

15) Offentliggørelse, klagevejledning og underretning

15.1. Partshøring

Et resume og et link til udkast til miljøtilladelse blev den [Klik eller tryk for at angive en dato.](#) udsendt til høring hos naboer (ejere og beboere) inden for konsekvensområdet for lugt ([458 m](#)) og skønnede parter i sagen, ansøger selv og ansøgers konsulent.

Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 14 dage frem til og med den [8. september 2022](#). Partshøringen gav ingen tilbagemeldinger.

15.2. Annoncering af afgørelse

Miljøtilladelsen efter husdyrbrugloven er offentliggjort på Sønderborg Kommunes hjemmeside www.sonderborgkommune.dk den [19. februar 2021](#).

15.3. Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. husdyrbrugloven.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via klageportalen, som du finder et link til på forsiden af <https://naevneneshus.dk/>.

Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID eller Mit-ID.

Klagen sendes gennem klageportalen til Sønderborg Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på 900 kr. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i klageportalen. Klagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Sønderborg Kommune.

Sønderborg Kommune videresender herefter anmodningen til klagenævnet, som træffer afgørelsen om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget inden [klagefristens udløb den](#) [Klik eller tryk for at angive en dato..](#)

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Sønderborg Kommune i klageportalen.

Sønderborg Kommune kan oplyse, at det af husdyrbrugloven fremgår, at en klage ikke har opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Hvis du

påbegynder udnyttelse af miljøtilladelsen inden klagefristens udløb, er det på egen regning og risiko.

Når Sønderborg Kommune modtager en klage, underretter kommunen straks ansøger om klagen.

Der er ifølge offentlighedsloven ret til aktindsigt i alle dokumenter, der vedrører sagen.

15.4. Civilt søgsmål

Du kan indbringe denne afgørelse for domstolene, jævnfør husdyrbruglovens § 90. Ønsker du at prøve afgørelsens gyldighed ved domstolene, skal sagen være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

UDKAST

16) Kommunens bilag

Bilag 1

Versionshistorik

Version

4 (Ansøger)

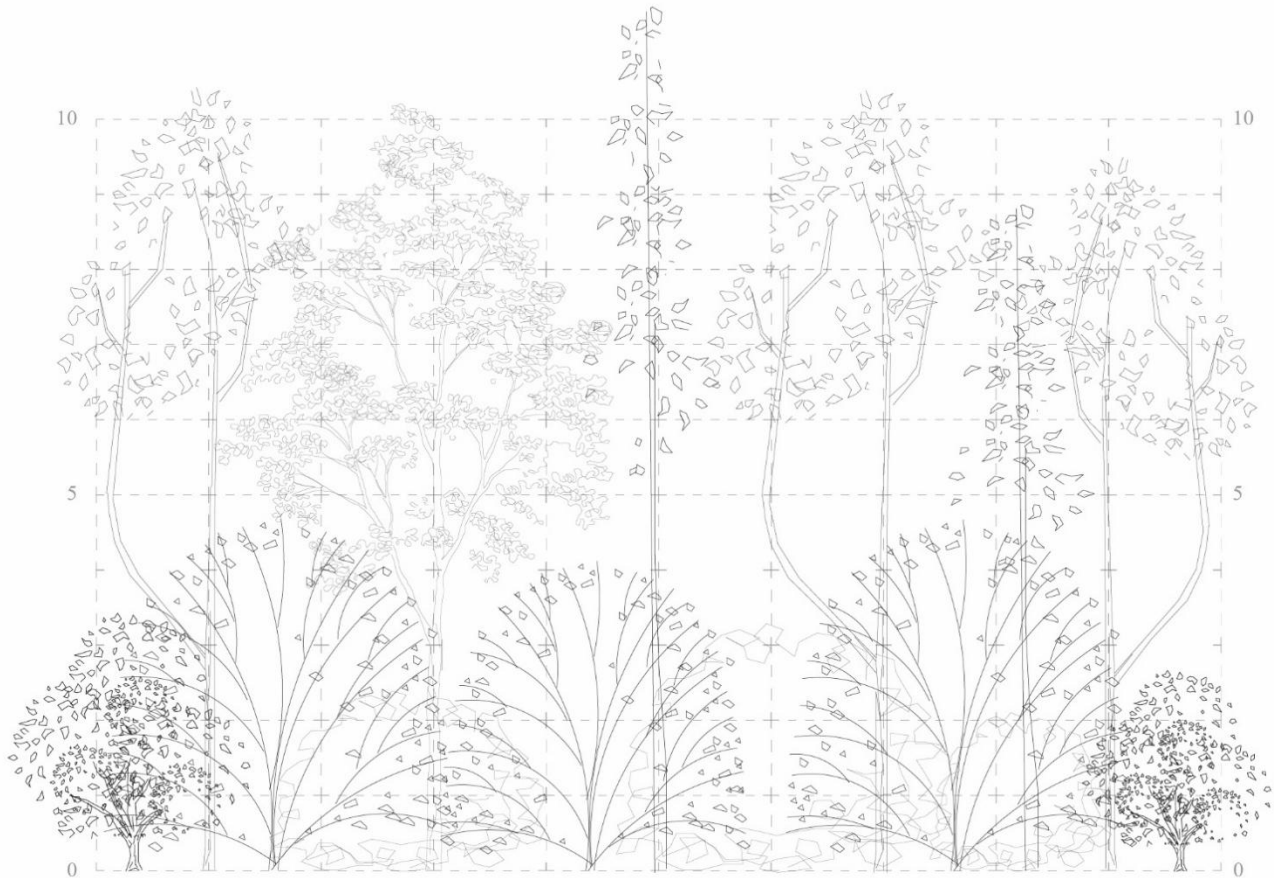
Naturpunkt

Tilføjede

+ 7, §3 Sø mod nordøst - Kategori 3, ruhed: Skov

Bilag 2

Beplantningsvejledning

Figur 1. Viser et udsnit af beplantningsprincippet for det tre-rækkede levende hegn.

Tre-rækket hegn

Plantevalg til tre-rækket hegn

- Hegnet skal bestå af en blanding af træer og buske.
- Arterne skal vælges ud fra artslisten i bilag 1.
- Træerne: Der skal vælges mindst tre forskellige arter.
- Buskene: Der skal vælges minimum tre forskellige arter. En andel på 2/3 skal bestå af arter, der bliver over 2,5 meter i højden, mens en 1/3 del af dem skal opnå en højde under 2,5 meter.

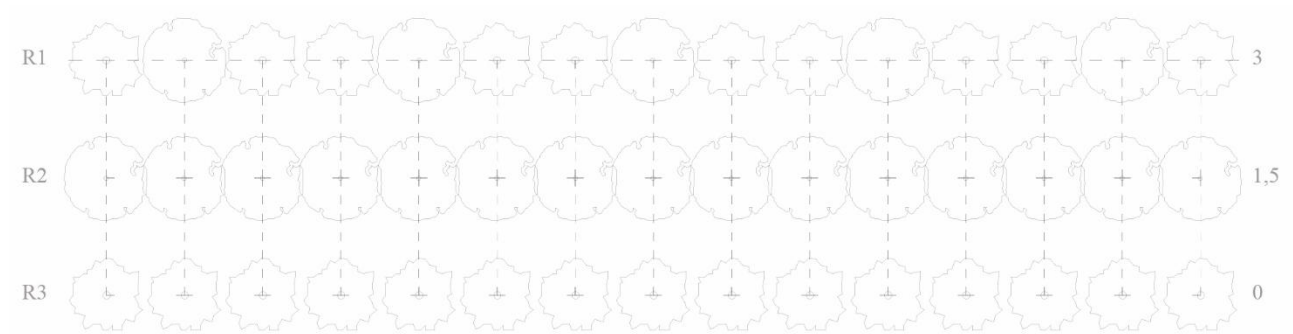
Plantestandard

- Planterne skal sorteres efter reglerne i [Plantestandard udarbejdet af Dansk Planteskoleejerforening](#).
- Træer: minimuskvalitet 'L.hei. 100-125 cm'.

- Buskene: minimumskvalitet 'IL – Lette buske'.

Etableringen af tre-rækket hegn

Planteafstanden mellem hver række R1, R2 og R3 er 1,5 meter, mens planteafstanden mellem hvert individ i rækkerne er 1,0 meter, som illustreret på figur 4 nedenfor:

Figur 2. Illustration af etableringsprincippet af et tre-rækket hegn (R1, R2 og R3).

Række R1 er en blanding af buske over/under 2,5 meter, samt træer.

Række R2 består kun af træer.

Række R3 består af buske over 2,5 meter.

Række R1, som er en blanding af træer og buske vender ind mod bygningerne, mens række R3 som består af buske vender ud mod landskabet. Række R3 der kun består af buske skal vende ud mod det åbne land, for at skabe de optimale vækstbetingelser for træerne i række R1 og R2.

To-rækket hegn

Plantevalg til to-rækket hegn

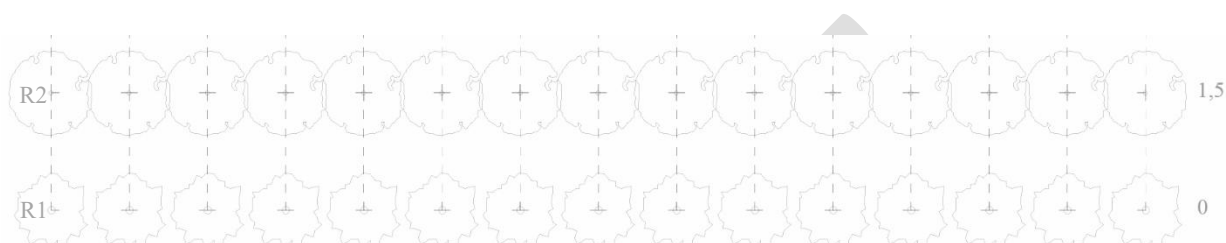
- Hegnet skal bestå af en blanding af træer og buske.
- Arterne skal vælges ud fra artslisten i bilag 1.
- Træerne: Der skal vælges mindst tre forskellige arter.
- Buskene: Der skal vælges minimum tre forskellige arter. Arterne der vælges skal minimum opnå en højde på over 2,5 meter.

Plantestandard

- Planterne skal sorteres efter reglerne i [Plantestandard udarbejdet af Dansk Planteskoleejerforening](#).
- Træer: minimumskvalitet 'L.hei. 100-125 cm'.
- Buskene: minimumskvalitet 'IL – Lette buske'.

Etableringen af to-rækket hegn

Planteafstanden mellem hver række R1 og R2 er 1,5 meter, mens planteafstanden mellem hvert individ i rækkerne er 1,0 meter, som illustreret på figur 4 nedfor:

Figur 3. Illustration af etableringsprincippet af et to-rækket hegn (R1 og R2).

Række R1 består af buske over 2,5 meter.

Række R2 består kun af træer

Række R1, som er en blanding af buske vender ind mod bygningerne, mens række R2 som består af træer vender ud mod landskabet.

Etableringsfasen

I etableringsfasen anbefales det, at beplantningerne indhegnes, så vildtet ikke har mulighed for at æde beplantningen, før den når at etablere sig rigtigt.

Vedligeholdelsesfasen

Det er ikke nok, at opbygningen af de levende hegn er rigtig. Manglende eller forkert vedligeholdelse kan på få år ødelægge de fleste af hegnets gode egenskaber og afkorte dets levetid. Derfor er der her en kort beskrivelse af vedligeholdelsen af løvtræshegn.

For at få succes med etablering af nye planter, er det afgørende at holde dem fri for højt græs og ukrudt i de første 3 - 4 år. Planterne vil herefter være i god vækst, og vedligeholdelsen i form af beskæring og udynding i de følgende år vil være væsentlig mindre tidskrævende.

Ved enhver beskæring og udtynding opstår der snitsår, som giver en vis risiko for infektion. Beskæring bør derfor tidligst påbegyndes i perioden lige efter høst, og kan generelt fortsættes i hele vinterhalvåret.

Figur 4. Illustration af et tre-rækket hegns udvikling over en 10-årig periode, hvis vedligeholdelses vilkår 2 følges.

Bilag 1: Artsliste

Sønderborg Kommune stiller vilkår om, at der vælges planter ud fra følgende artslistes.

Træer

Latinsk navn	Dansk navn	Forventet højde	Planter med fordel for bier m.m.
<i>Fagus sylvatica</i>	Bøg	Op til 40 meter	
<i>Fraxinus excelsior</i>	Ask	25-30 meter	
<i>Prunus avium</i>	Fuglekirsebær	Op til 25 meter	X
<i>Quercus robur</i>	Stilkeg	Op til 30 meter	
<i>Quercus petraea</i>	Vinter eg	20-28 meter	
<i>Sorbus aucuparia</i>	Alm. røn	Op til 15 meter	X
<i>Tilia cordata</i>	Småbladet lind	Op til 30 meter	X
<i>Tilia platyphyllos</i>	Storbladet lind	Op til 30-40 meter	X
<i>Ulmus glabra</i>	Storbladet elm	Op til 35 meter	

*Obs. Da der ønskes en harmonisk og skærmende beplantning, bør man ikke vælge bøg og eg sammen, da de har det med at udkonkurrere hinanden.

Buske

Latinsk navn	Dansk navn	Forventet højde	Planter med fordel for bier m.m.
<i>Cornus sanguinea</i>	Rød kornel	Op til 4 meter	X
<i>Corylus avellana</i>	Alm. hassel	3-8 meter	
<i>Crataegus laevigata</i>	Alm. hvidtjørn	3-8 meter	X
<i>Crataegus monogyna</i>	Engriflet hvidtjørn	8-10 meter	X
<i>Crataegus rhipidophylla</i>	Koral-hvidtjørn	5-8 meter	X
<i>Euonymus europaeus</i>	Benved	3-6 meter	
<i>Lonicera xylosteum</i>	Dunet gedeblad	3-4 meter	X

<i>Malus sylvestris</i>	Vildæble	6-9 meter	X
<i>Malus floribunda</i>	Paradisæble	3-6 meter	
<i>Prunus cerasifera</i>	Mirabel	4-8 meter	X
<i>Prunus padus</i>	Alm. hæg	4-8 meter	X
<i>Prunus spinosa</i>	Slåen	Op til 3 meter	X
<i>Pyrus communis</i>	Vild pære	Op til 10-20 meter	
<i>Ribes alpinum</i>	Fjeldribs	1- 2 meter	X
<i>Ribes nigrum</i>	Solbær	1-2 meter	X
<i>Rosa canina</i>	Hunderose	1,5-3 meter	X
<i>Sambucus nigra</i>	Alm. hyld	5-6 meter	X
<i>Syringa vulgaris</i>	Syren	4-6 meter	
<i>Viburnum opulus</i>	Kvalkved	2-4 meter	X

DEL 3 - MILJØANSØGNING

Ansøger har indsendt en ansøgning om miljøtilladelse med tilhørende bilag. Ansøgning er udarbejdet af miljørådgiver Henriette Fries, Spiras.

UDKAST